

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXVII

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, February 7, 1980

Nr. 26

ATMETĖ BREŽNEVO DETENTĖS PASIŪLYMA

PASKELBTA NEŠALIŠKA STUDIJA APIE ŽMOGAUS TEISES PASAULYJE

TRAGIŠKIAUSIA PADĖTIS KOMUNISTŲ DOMINUOJAMOSE
KRAŠTUOSE: VIETNAME, KAMBODIJOJE IR S. KOROJEJOJE

WASHINGTON, D.C. — Vals-tybės departamentas antradienį paskelbė raportą apie žmogaus bei civilinių teisių padėtį 154-se pasaulio valstybėse. Blogiausia padėtis yra Kambodijoje, Šiaurės Korėjoje ir Vietname. Sovietų Sąjungoje gali būti net 10,000 politinių kalinių bendrame 5 milijonų kalinių skaičiuje. Atskirai minimos Sovietų psichiatrinės ligoninės, kuriose politiniai kaliniai kankinami didį skausmą sukeliančiais vaistais.

Kinijoje yra didelis palengvėjimas mirus Mao-tsetungui ir pasibaigus vadinamos kultūrinės revoliucijos terorui. Tačiau ten tebėgizistuoja abejotini areštai ir politinių disidentų persekiojimas bei įvairios skiriamos sunkios bausmės. Albanijoje tebėra staliniško tipo režimas. Užimtieji Rytų Europos kraštai tebėra griežtoje rusų kontroleje, šiek tiek geresnė padėtis yra Lenkijoje ir Vengrijoje.

Kambodijoje žmogaus teises yra visiškai paneigtos tiek buvusio Khmer Rouge, tiek dabartinio vietnamiečių režimo.

Tūkstančiai vietnamiečių tebėra vadinamos perauklėjimo stovyklose.

Šiaurės Korėjoje viešpatauja Stalino tipo režimas.

Raporte taip pat rašoma, kad Izraelio valdžia užimtosiose teritorijose laikosi dviejų standartų: vieno žydams, kito arabams. Nors Afrikos kraštuose žmogaus teises yra labiau respektuojamos, tačiau išimtį sudaro Pietų Afrika. Po Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybių konvencijų, žmogaus teisių padėtis žymiai pagerėjo ir nutarimus bei jų įgyvendinimą galima laikyti pavyzdiniais.

U.S. News & World Report žurnalo žiniomis, prez. Carteris yra tikras, kad demokratų partija jį vėl išrinktų kandidatu į Baltuosius Rūmus sekančiam terminui. Jam dabar rūpi, kurį kandidatą pasirinktų respublikonai: pavojingiausių laikų Gerald Ford, mažiausiai pavojingų — Ronald Reagan. Senatorius E. Kennedy patarėjai tikisi, kad jis garbingai atšauks savo kandidatūrą ir ruošis 1984 metų rinkimams.

Kai Tanzanijoje M. Ali nepajėgė atsakyti į klausimą, tai jis pakvietė pasiboksuoti.

KALENDORĖLIS

Vasario 7: Julijona, Ričardas, Druva, Elka, Ramutis, Vilgajus.

Saulė teka 6:58, leidžiasi 5:12.

Snigs.

UŽĖMĖ SALVADORO SVIETIMO MINISTERIJĄ

SAN SALVADORAS, sostinė (UPI). — Antradienį apie 200 kairiųjų pažiūrų studentų išėjo demonstruoti į sostinės centrą, protestuodami prieš valdžios politiką švietimo institucijose. Demonstrantams atvykus prie švietimo ministerijos rūmų, iš minios išsiskyrė apie 50 studentų, kurių dalis turėjo automatus, užėmė rūmus su juose buvusiais apie 500 tarnautojų ir švietimo ministru Eduardo Colindre.

Demonstracijas ruošė Salvadoro Studentų Revoliucinis Sąjūdis. Jo vadai pareiškė, kad ministerija ir įkaltai bus laikomi tol, kol valdžia nutars neimti jokio mokesčio už mokslą, panaikins varžymus stoti į aukštąsias mokyklas ir nesumažins studentams mokesčio už transportaciją.

BEŽDŽIŲNĖS PADEDA VAISIUS RASKYTI

KUALA LUMPUR, Malaizija. — Jau pradėjo nokti kokosų riešutai, o gyventojams reikia juos atsargiai nurašyti. Jie yra gana sunkūs. Jeigu rašytojas kokosą numeta žemėn, tai jis dažniausiai trūksta. Tuo atveju išbėga kokosą pradėjęs nokti pienas. Jis yra sveikas ir maistingas. Be pieno kokosas neturi savo vertės, kai kevalas trūksta ir pienas išbėga.

Malaizijos valdžia duoda apmokytų beždžionių kokosų skyrimą. Beždžionė labai lengvai įkopia į medį, nurašo nurodytą kokosą ir atsargiai jį atneša žemėn. Už darbą beždžionei reikia kokią nors duoti arba ją prižiūrėti.

Kas pagėjia beždžionę išlaikyti ir prižiūrėti dešimt metų, tai tam valdžia duoda dviratį. Misiškuose ir salose dviratis yra didelė dovana. Valdžia nieko negauna, bet beždžionių prižiūrėjimas ir kokosų rašymas skaitomi dideliu ir naudingu darbu.

Jimmy Carter

Prezidentas Carteris nenori klausyti apie Brežnevo detentę, kol jis neatšauks Sovietų karių iš Afganistano.

Šį sekmadienį, vasario 10 d., 2 val. popiet, kongresmanas Martin Russo pasakys pagrindinę kalbą Vasario 16-čios šventės metu. Julius Kuzas pirmininkaus minėjimui.

SIRIJA NUTARĖ ATŠAUKTI SAVO KARO JEGAS IŠ LIBANO

VADAI TARIASI, KAD NEKILTŲ NAUJAS PILIETINIS
KARAS TARP KRIKŠČIONIŲ IR MUSULMONŲ

BEIRUTAS, Libanas. — Sirijos prezidentas pranešė, kad jo vadovaujama vyriausybė nutarė atšaukti savo karą į Libaną. Ne tik Libano prezidentas Ellis Sarkis, bet abiejų pusių vadai yra susirūpinę saugumu.

Dabartiniu metu Libane yra apie 20,000 Sirijos karių. Ne vieną kartą Libane padėtis buvo labai įtempta,ėjo tarpusavio žudynės, ir Sirijos kareiviams pavyko aistras numalšinti. Dabartiniu metu Sirijos kariai yra virtę taikos simboliu. Jeigu bet kurioje srityje prasideda susišaudymai, Sirijos kariai vyksta į pavojaus zoną; jei gali, tai nuginkluoja besišaudančius, palaidoja užmuštuosius ir sužeistuosius išveža į ligonines.

Sirijos prezidentas nedalyvavo Islamabado konferencijoje ir nepritarė jos nutarimams. Reikia manyti, kad jam nepatiko Afganistanas: liečiančios rezoliucijos, nes jis tikisi paramos iš Maskvos.

PREZ. SARKIS TARIASI SU ABIEJAM PUSEM

Prezidentas Ellis Sarkis jau pradėjo pasitarimus naujai padėčiai išaiškinti. Prezidentas imasi priemonių pilietiniam karui išvengti, bet tai nėra toks lengvas dalykas. Sirijos kariai padėjo apmąstyti abi puses. Dar ir šiandien įvykdavo susirėmimų ir žmogžudysčių, bet ne taip dažnai, kaip tai vyko pilietinio karo metu. Ne tik pačiame Beirute, bet ir visame krašte veikia vadinamos žalos zonos. Ten neįleidžiami kovojančių zonų kariai.

Katalikų ir musulmonų dauguma norėtų, kad pilietinis karas ir žudynės pasibaigtų, bet

tai neįmanoma. Vieni ir kiti bando nužudyti įtakingesnius priešų vadus. Abi pusės savo vadus saugo nuo priešių, bet tai ne toks lengvas dalykas. Abiejose pusėse yra mažuma, stropiai saugojama, bet prie jų sunku priartėti. Jei patys saugojasi ir juos saugo. Manoma, kad Libano kariuomenė bus naudojama kovoms apmąstyti.

SALVADORE TEBE- GROBTO ŽMONES

SAN SALVADOR, Salvadoras. — Gera ginkluota kairiasparnių maistininčių grupė vakar įsiveržė į sostinę, pagrobė Salvadoro švietimo ministeriją, Ispanijos ambasadą ir Demokratų partijos centrą. Grobikams pavyko paeiti Ispanijos ambasadorių, kuris nepateko į jų rankas praėjusią savaitę, kai į ambasadą buvo įsibrovę maistininčiai ir nušovė 31 įkaltą. Tuo metu Ispanijos ambasadorius, ejęs į ambasadą ir pajutęs pavojų, užėjo į JAV ambasadą ir išliko gyvas. Dabar abejojama, ar maistininčiai paliks jį gyva.

Salvadoro maistininčiai reikalauja, kad dabartinė vyriausybė kreiptų daugiau dėmesio į įvykius krašte ir gerbtų pagrindines žmogaus teises. Lūdininkai tvirtina, kad švietimo ministeriją užėmė jaunuliai, nevyresni kaip 20 metų amžiaus. Jie yra gerai ginkluoti ir nekreipia dėmesio į pasekmes. Jaunuliai buvo paėmę nelaisvėn apie 500 žmonių, bet vėliau daugumą paleido, o išsivedė tik apie 100 suimtųjų.

— Libane buvo 20 tūkstančių Sirijos kareivių, kurie pradėjo rengtis namo.

NENORI BOIKOTUOTI OLIMPINIŲ ŽAIDIMŲ

MEKSIKA, sostinė. Meksikos sostinė suvažiavo įvairių nacionalinių komitetų atstovai aptarti visų eilę klausimų, susijusių su šia vasa a Maskvoje organizuojamais olimpiniais žaidimais.

Meksikon suvažiavo daug atstovų, bet jie atstovavo tik 32 valstybės iš visų 111, įeinanti į tarptautinį komitetą.

Susirinkimą pradėjo JAV atstovas Philip Krumm pasiūlydamas susirinkusiesiems šiais metais netalyvauti Maskvoje organizuojamoje olimpiadoje. Maskvoje turėtų dalyvauti ir Afganistano sportininkai. Bet jiems bus labai nepatogu, nes jų kraštas dabar yra po Sovietų okupacija.

Meksikon susirinkę 32 delegatų aiškino, kad jie siekia laikyti sportą atskirai nuo vyriausybės vedamos politikos.

ALI KVIECIA SPORTININKUS AMERIKON

NAIROBI, Kenija. — Pagarsėjęs boksininkas Muhammad Ali susitikęs įtakingesnius Kenijos sportininkus, pasakojęs jiems, kad jis ruošiasi su Afganistanu ir jį bei amerikiečių protestu prieš Maskvos olimpiadą. Buves pasaulio čempionas Ali kvietė Kenijos sportininkus protestuoti prieš rusų įsiveržimą į Afganistaną ir kvietė, vietoj Maskvos, sudaryti olimpinis žaidimus Amerikoje. Ali pareiškė, kad Valstybės departamentas padėtų Kenijos sportininkams sulaukyti kelionės reikalus tvarkyti, jeigu jie norėtų vykti.

— Prez. Carterio rinkiminė kampanijos patarėjai nurodo, kad jis gali laimėti New Hampshire pirmuosius rinkimus visai be asmensko pasirodymo šioje valstyje. Reikia tik suvaržyti batų importą iš Italijos, tuo padedant tos valstijos didžiausiam pramonės šakai.

— Prez. Carteris ne tik pataria kitiems taupyti energiją, bet ir pats taupo. Ant Baltųjų Rūmų stogo yra įtaisyti saulės energijos surinkimo įrenginiai, kurie šildo vandens, šildymui kainuoja \$28,000. Taip pat viename darbo kabinete įsąjėgi įrengti malkomis kūrenamą krosnį. Camp David komplekse yra įtaisytos keturios tokios krosnys.

— Rodezijos partizanų vadas Joshua Nkomo antradienį pareiškė, kad Robert Mugabe pasiekė pagrobė du jo partijos kandidatus. Jis reikalavo, kad rinkimai, numatyti vasario 27 dieną, būtų atidėti vėlesniam laikui.

— Massachusetts valstijos mokytojai ir mokiniai galės vėl melstis valdiškų mokyklų klase, tačiau tos valstijos Civilinių Laisvių Unija valstijos nusprendė apskundę federaliniam teismui.

— Aukso uncija trečiadienį kainavo \$672.

MUSULMONŲ VALSTYBĖS NENORI TOLERUOTI RUSŲ AFGANISTANE

RUSAI ŽINO, KAD GERAI GINKLUOTI BČRIAI
GRĮŽTA Į AFGANISTANO KAIMUS

PARYŽIUS, Prancūzija.

Šiaurės Atlanto Valstybių Sąjungos atstovai tris dienas tarėsi Paryžiuje dėl Sovietų valdžios pasiūlytų karo jėgų į Afganistaną ir nutarta imtis priemonių laisvajam pasauliui apsaugoti nuo kitos panašios ekspedicijos, kurią Sovietų karo jėgos atliko Afganistane. Sovietų karo veiksniai, policija ir anksčiau į Afganistaną pasiūti Sovietų agentai taip suderino karo veiksmus, kad jie be šūvio galėjo paimiti visą 21 milijono tautų. Valstybės aparatas buvo visiškai paralyžuotas, jie nepajėgė pasipriešinti įsiveržėjams.

Prancūzijos prezidentas ir Vokietijos kancleris ėmėsi priemonių prieš panašius Sovietų karo žygius ir nutarė reikalauti atšaukti visas Sovietų karo jėgas iš Afganistano. Pranešimą Sovietų valdžiai redagavo Vokietijos kancleris ir Prancūzijos prezidentas.

Buvo keliama mintis, kad Sovietų karo vadai, taip lengvai užėmę Afganistaną, gali įsivežti ir į Afganistano nesitraukti. Kiti aiškino, kad Sovietų maršalų apetitų niekas negalės pakenkti. Už kelių mėnesių jie pradės organizuoti naują ekspediciją į bet kurią kaimyninę valstybę. Šiaurės Atlanto vadovai yra įsitikinę, kad dabartinis metu neprivalo daryti nuolatų, bet reikalauja atšaukti visas ginkluotąsias karines pajėgas iš Afganistano.

Susirinkusieji ministrai priėmė, kad Prancūzija susirinkusi musulmonai labai teisingai įvertino Sovietų karo žygį ir pareikalavo atšaukti ne tik rusų karo jėgas, bet ir jų priemonių Afganistanui kvieslingas. Yra pagrindo manyti, kad Šiaurės Atlanto valstybių vadovai suderino savo veiksmus su Washingtono užimta griežta pozicija. Kiti Sovietų karo jėgos nebus atšauktos iš Afganistano, tai detentės neatnaujins.

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Carteris įsąjėgi Prokubos departamentui sustabdyti visus fosfatų užsakymus Sovietų Sąjungai. Sovietų valdžia pirkto fosfatų įvairiose pasaulio valstybėse. Didelius užsakymus jį padarė Tunise, Čileje ir Amerikoje. Pirmos dvi valstybės fosfatų nepardavinėja. Tunise įvyko fosfatų kasimo srityje baisios žudynės, iki šių metų gerokai apardytos kasyklos, o specialistai išžudyti.

Prezidentas Carteris nieko neatsakė į Brežnevo pasiūlymą toliau tęsti detentę ir bandyti aiškinti kylančius nesusipratimus. Prezidentas visai nesirengia grįžti prie detentės, kol Brežnevas neatšauks Sovietų karo jėgų iš Afganistano.

— Detentė priklausė nuo Sovietų Sąjungos elgesio, — pareiškė Jody Powell, prezidento spaudos sekretorius. Sovietų Są-

NEGRIEZTOS SAUGUMO TAISYKLĖS

HARRISBURG, Pennsylvania (UPI). — Laikraščio "The Guide" korespondentas Robert Kapler, norėdamas patirti Three Mile Island atominės jėgainės saugumą nuo sabotažo veiksmų, pramanytu vardu dirbo jėgainės sargybinu nuo sausio 2 iki 19 dienos. Savo išpučius apie nepakankamą jėgainės saugumą jis aprašė straipsniu "Three Mile Island It's Paradise Island for the Saboteur". Jame aprašo daugelį nepakankamo saugumo dalykų.

Robert Kapler tapatybę, primate tarnauti sargu, niekuomet nebuvo patikrinta, nors sargai bei sargybiniai gali įeiti į kontrolės patalpą ir į kitas jėgainės darbo vietas.

KORĖJIEČIAI NUTARĖ SUSITIKTI ŽENEVOJE

PANMUNJOM, Korėja. — Trečiadienį, vasario 6 d., Šiaurės ir Pietų Korėjų atstovai susitiko šiame kaimeje aptarti galimybes abiejų premjerų susitikimui, kad jie galėtų išspręsti visą eilę abiejų valstybių liūdnųjų klausimų.

Susitikę atstovai, susirinkę prie abiejų Korėjų sienos, kur karo metu susirinkdavo abiejų pusių kariuomenės vadai, patarė lydimi, dabar, pasikeičius nuomonėmis, nutarė premjerų susirinkimą turėti Ženevoje.

Panmunjom jiems būtų buvęs patogesnis ir artimesnis, bet jie privalo susitikti Europoje, vykstant į Ženėvą ir ten susitikti.

Leonid Brezhnev

Breznevą pataria galvoti apie detentės atnaujinimą, o ne apie Afganistaną, bet H. Schmidt jam patarė pirmą atšaukti karių iš Afganistano, o tada galės kalbėti apie detentę.

Junjos vadams buvo aiškiai pasakyta, kad Sovietų karo jėgos privalo trauktis iš Afganistano. Kol rusai iš tos valstybės nepasitrauks, tai jokios detentės negali būti, nes jais negali patikėti: šiandien jie kalba apie detentę, o rytoj į kaimyninę valstybę pasiunčia karių.

Nauji partizanai prieš rusišką vampyrą

Jau prabėgo daug laiko, kaip mūsų didvyriški partizanai, pakelę ginklą prieš rusišką svetimų tautų kraujo siurbėlę — vėjų ir ligų metus desperatų kovoję, garbingai žuvo už savo tautos ir valstybės laisvę. Tuolaikiniame laisvojo pasaulio spaudoje (išskiriant ten esančią lietuvišką spaudą) nesimatė jėgių rusišką barbarizmą pasmerkimui. Rusišką imperiją, save pasivadinusios Sovietų Sąjunga, agentai, po visu žmonių lygybės obalsiu pasislėpę, lengvai apdėmė to laiko laisvojo pasaulio valdovus, ir tų valdovų smegenys pavirto praradusia komunistiška tesla. Rusiškų durtuvų nužudytų mūsų partizanų lavonai buvo išniekinti ir nuogai išrengti išmėtyti po Lietuvos miestų ir miestelių aikštes. Jų lavonai ten gulėdavo ligi musės ir uodai likusiu jų kraują pasisotindavo, kraują, kurį rusiškas vampyras dar nebuvo pilnai iščiulpęs.

Idomu kokioje laisvo pasaulio spaudoje šių išniekintų lavonų nuotraukos buvo pasirodę? Aš bent nesu matęs: aš esu matęs daugybę nuotraukų tų lavonų, kurie atsirado nuo rudų šunies siautėjimo, bet aš nemačiau toje spaudoje tų lavonų, kurie miestų aikštėse atsirado nuo raudonos rusiškos meškos mauriojimo.

O ką gi veikė tada United States organizacija, kuri buvo sukurta ant supuvusių mirusių Tautų Sąjungos pamatų? Visiškai nieko, nes toms tautomis nei į galvą neatėjo mintis pasidaryti ką vienas iš tos organizacijos narių išdarinėja. Jos žinojo, kad tas jų brolis turi VETO teisę, ir, ją panaudojęs, betkoki šio conglomerato nutarimą gali paversti į dulkes.

Mūsų partizanų atliktųjų darbu aš, aš, aš. Tas aš, aš, aš. Šiandien jau nuskambėjo į ki-

to pasaulio dalį — į Aziją, kur tas pats rusiškas vampyras pradėjo vėl ryti kitą nepriklausomą valstybę — Afganistaną. Laisvajam pasauliui vis dar tebemiegant, ir ši valstybė, kaip nepriklausoma valstybė, daugiau neegzistuoja; ją sumindžiojo ta pati raudonoji rusiška pabaisa, kuri dar ir dabar būvusios mūsų nepriklausomos valstybės žmonių kraują tebergia.

Afganistanas tapo apgautas lygiai taip pat, kaip kad buvo apgautas Pabaltijo valstybės. Šiandien jau pradeda atbusti ir tie pacifistiniai davatkos, kurių smegenis rusiški nacionalistai pilnai buvo apžvelę komunistinėmis samanomomis. Atrodė, kad tas laisvasis pasaulis dar tik raivosi ir rėkia, o rusiškas raudonasis vampyras skubinas kiek galint daugiau išgerti nekaltų afganistaniečių kraują. Visoki Jungtinių Tautų (United States) nutarimai ir musulmoniško pasaulio vadovų rusiškos meškos pasmerkimai garbiai nuaidėjo per visą pasaulį, o vampyras spaudė kaip ir spaudė tiesiai visiems į veidą.

Afganistano valstybė sunio koto ir praryta, bet savo tautinę laisvę mylinčių afganistaniečių dvasia liko gyva. Visa nelaimė, kad pats Afganistanas sulipdytas iš daugybės genčių, kurių pati didžiausia ir karin- gausia yra Pushtum gentis. Kas vienija Afganistano gyventojus, tai musulmoniška religija; ją išpažįsta apie 90% visos valstybės gyventojų. Pats Afganistanas, atseit dabartinės valstybės vardas, siekia 500 metų prieš Kristaus gimimą. Jau tuo metu ši šalis pasaulio istorijoje buvo žinoma kaip Achaemeni- niškos imperijos dalis. 331 me- tais pr. Kr. gimimą, garsusis Makedonijos karžygis Aleksan- dras Didysis, palikęs Viduržė-

mio pakraščius, įsiveržė į Per- sų Imperiją ir įsibrovė į Indiją. Keturiomis metais vėliau ši gar- suojanti kariuotė išliko gana dide- lė nelaimė, kai jis, Kabul slėny- je, susitiko su mirties nebijan- čiais Afganistano Pushtum gen- ties vyrais, kurie Aleksandro Didžiojo armiją visiškai sulam- dė.

Jei sugrįžtume į maždaug prieš 2250 metų laikotarpį, t. y. į tą laiką kada Afganistano vardas istorijoje buvo jau mini- mas, šis kraštas pergyveno dau- gybę įvykių, daugybę mirtinų pavojų ir kraugerių valdovų. Savos imperijos ar karalystės anaisiais laikais jis niekad ne- buvo sukūręs. Afganistano ne- priklausoma valstybė, kaip to- kia, buvo įkurta tik 1747 me- tais. Pirmasis jos kūrėjas buvo Ahmad Shah, kuris tapo Afga- nistano nepriklausomos valsty- bės karaliumi. Paskutinisys Afga- nistano karalius Mohamad Zahir Shah, po 40 metų valdy- mo, 1973 m. nuo sosto buvo nu- verstas ir visą valdžią pasigro- bė jo giminaitis generolas leiten- nantas Mohammad Daud Khan. Afganistanas pasiskelbė respu- blika, o jo prezidentu buvo „iš- rinktas“ Daud. Tai buvo ener- gingas ir sumanus prezidentas, stengdamasis visada palaikyti artimus ir gerus santykius su visomis kaimyninėmis valsty- bėmis: Kinija, Pakistanu, So- vietų Sąjunga ir Iranu, bet nei vienas iš jų neleidė kištis į Afganistano vidaus reikalus.

1977 metais ir 1978 metų pradžioje valstybės viduje pradėjo stipriau ir stipriau ryškėti ko- munistinis rūgimas. Prilindo daugybė rusiškų KGB agentų, ir 1978 metais balandžio 27 die- ną įvyko labai kruvinas ir žia- rus perverstas, po kurio val- džią paėmė ir savo rankas kaž- koks tipas — Nur Mohammad Taraki. Buvęs prezidentas Daud, viceprezidentas, saugumo ir vi- daus reikalų ministrai ir vy- riausias kariuomenės vadas tuo, pat buvo likviduoti, reiška-

M. SILEIKIS

Šagamogienės portretas

paskersti, vadovaujantis komu- nistų jau gerai išbulintu žu- dynių metodu. Kiek tada žuvo nekaltų afganistaniečių, tikslų žinių nėra. Kai gegužės 4 dieną Taraki per televiziją ir spaudą pareiškė, kad jis laikysis visiškai neutralumo, viešojo pasaulio nuo- monė buvo labai skeptiška. Afga- nistano valstybės pavadinimas buvo tuoj pakeistas į Liau- dies Demokratinę Respubliką. Paaškęs kad Taraki jau se- niai priklausė prie vadinamos lauta rusams pasitraukti iš Afga- nistano, toje konferencijoje atsirado ir Afganistano partiza- nų atstovai. Kai jie išgirdo apie maskvinės Olimpiados boi- kotavimą, tai vienas iš jų su- šuko:

Placiau pasklidus po visą Afga- nistaną žinioms apie Taraki komunistinį nusistatymą, fa- natiški musulmoniški religikai pradėjo prieš jį organizuoti vi- so krašto musulmonų riaušius. Sovietai tuoj įsakė jam vykti į Maskvą ir pasiaiškinti kodėl jis nepajėgia suvaldyti savo žmonių. Ištinus rusiškam mu- ravjovams, kad šis jų gizelis ga- li nepasidaryti tinkamu jų na- cionalistiniams tikslams siekti žmonių žudikų, ir vos grįžus jam į Kabulą, buvo tuoj nuga- lagytas, o jo vietoj tuoj pastaty- tas ištikimesnis komunistinis diktatorius Hafizullah Amin. Tai jau antrasis rusiško natio- nalizmo komunistinis bernas. Šio išgamos likimas buvo dar žiauresnis, nes prieš pat 1979 metų Kalėdas, netik jis pats, bet ir visa jo šeima (žmona, vai- kai ir artimi giminės) buvo hani- bališkai išžudyti. Komunistai ir ši karta panaudojo savo raf- nuotą žudymo metodą.

Gruodžio 24 dieną, rusiškasis Genghis Khan — Brežnevą pa- siuntė iki dantų gikluotas rusiš- kas hordas tiesiai į Kabulą ir pradėjo okupuoti visą Afganis- taną. Amino sostan pasodino ki- tą afganistanietį išgama — iš Čekoslovakijos atgabentą koki- tai racidivistą Bakrak Karmal, bet jam jau teko daug mažes- nės pareigos, nes barbarišką žu- dymo darbą dabar au atliki- nejo pati grobuoniška raudo- noji meška.

Labai daug afganistaniečių mylinčių savo šalį išejo į kal- nų ir pasidarė partizanais. Jų ginklai nekoki, o tuo dar blo- gau, kad nėra bendros vadovy- bės. Paskutiniai laikais — iš 100.000 būvusios reguliarios Afga- nistano armijos apie 30.000 vyrų su visokios rūšies gink- lais, patraukė į kalnus pas par- tizanus. Jei tos žinios būtų tel- singos, tai reikėtų, kad gal- gretai atsirastų ir centralizuota vadovybė. Tie tėvynę vertinda- mi daugiau už savo gyvybę vy- rai, reikėtų tikėti, rusiškams va- gams nuleis gerokai kraują. Pa- gal nacionalistinių rusiškų kait-

mą, tie partizanai jau apšaukti banditais. Toks rusų chuliganiš- kas elgesys mums lietuviams jau seniai žinomas, žinomas nuo tų laikų kai mūsų patrioti- nių partizanų iškonievaiktus nuogus lavonus mėtydavo po visų Lietuvos miestelių aikštes, apšaukdami juos banditais.

Vykstant Pakistano sostinė- je Islamabade musulmoniški valstybių galvų konferencijai, kurioje buvo griežtai pareika- lauta rusams pasitraukti iš Afga- nistano, toje konferencijoje atsirado ir Afganistano partiza- nų atstovai. Kai jie išgirdo apie maskvinės Olimpiados boi- kotavimą, tai vienas iš jų su- šuko:

Mums afganistaniečiams partizanams jūsų tas boikotas nieko neduos, mums reikia prieštinkinių ginklų ir prieš šar- vuotus helikopterius ir raketų. Mes pasiruošę mirti už savo tė- vyne ir už dar laisvojo pasau- lio laisvę!!

O mes lietuviai, ką gi mes tu- rime tiems mirčiai pasiruošu- siems afganistaniečiams parti- zanams pasakyti? Manau, kad visiems labai aišku. Mes priva- lome savo širdies gilumoje juos sveikinti, ir dar kartą sveikinti, nes jie pasiryžę keliauti jau mū- sų brolių kraują aplaistytais keliais ir prieš t patį vampy- ra, kuris išgerė gana daug lie- tuviško kraujo!

AMERIKA PADĖS PAKIS- TANUI GINTIS

ISLAMABADAS, Pakistanas. JAV užtikrino Pakistano pre- zidentą Zia, kad JAV stos ko- von ir gins Pakistaną, jeigu So- vietų karo jėgos bandys įsiverž- ti į Pakistano teritoriją.

Kiekvienam aišku, kad nei prezidentas, nei bet kuris kitas aukštas pareigūnas negali užtik-rinti, kad JAV stos kovon ginti Pakistaną be JAV Kongreso nu- tarimo, nes niekas be pastarojo sutikimo negali karo skelbti.

Reikia manyti, kad presiden- tas Carteris, norėdamas išpėti Sovietų valdžią ir Pakistano prezidentą, tarėsi su visais Sau- gumo tarybos nariais ir Kongre- so partijų vadais.

Kiekvienas atsakingas parei- gūnas, kalbėdamas su presiden- tu Zia, tvirtina, kad JAV ateis į pagalbą ir Kongresas priims, bet jie negalėjo tokį dalyką tvirtinti be pastabos, kad galu- tinį žodį tars be išėjamos pastabos.

Saudi Arabija neleis Pietų Yemeni organizuoti puolamo- sios karo jėgos. Jie galės tik- tai gintis.

PATS SKAITYK IR DAR KI- TUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJENOS"

ZEMAITIS GYVENIMO NUOTRUPOS

Rašo PRANŠ MITUZIENĖ iš Bloomfield, Connecticut

Esu daug darbo atlikusi, bet be darbo dar būti negaliu. Kar- tais atsisėdu, bet ir taip be dar- bo sėdėti negaliu. Nusibosta. Be darbo būti negaliu. Kai pradėdu nuobodžiauti, tai pradėdu kal- bėti, o kai nėra kam kalbėti, tai pradėdu rašyti. Kai parašysiu, galvoju, tai gal kai kas ir pa- skaitys. O kas turės kantrybės paskaityti, tai gal šį tą išmoks.

Mes, pagyvenusieji, galėtume daug ką pasakyti, kad jaunes- nieji galėtų pasimokyti. Jauni visi daro klaidų. Jei iš klaidų pasimokyti, tai jiems nereikėtų ir tų klaidų daryti. Gali iš kitų klaidų nesimokyti. Gali klaidas daryti ir iš savo klaidų moky- tis, bet visa tai labai brangiai kainuoja. Geriau iš kitų klaidų šį tą pasimokyti. Už tai, aišku, nieko nereikia mokėti. Bet gy- venime žmonėms geriau patin- ka mokyti ir mokėti. Bet daž- niausiai mokantieji nieko neiš- moka. Moka už mokyklą, mo- ka mokytojams, bet labai mažai pramoksta. Man atrodo, kad ge- riausia mokyti iš gyvenimo, mokytojams nieko nemokant.

Aš mažai ilgame gyvenime pramokau, bet ką pramokau — tai žinau. Mokytojams nemokė- jau, neturėjau pinigų, o kai at- sirado doleris kitas, tai atrodė, kad buvo jau vėlu mokyti. Bet aš mokiausi iš mokyto. Man la- biausiai patiko mokyti iš moky- tų žmonių klaidų. Svarbiausia, man nieko nereikėjo už jų klai- das mokėti. Nereikės ir jums Skaudvilės Zemaitei mokėti, jei- turėsite kantrybės paskaityti ir šį tą pasimokyti.

Kai pradėdu pati su savimi kalbėti, t. y., rašyti, tai tos min- tys vis dažniausia nuklysta į pačias pirmąsias gyvenimo dien- nas. Prisimenu seną tėvų trobe- lę ir kai pradėjau joje bėginėti. Gyvenome mažoje trobelėje, o tėtis su mama greta statė dides- nę stūbą, kaip jie tais laikais vadino, ir mane palikdavo vien- nam mažoje, tai man buvo di- dziausias džiaugsmas. Namelis buvo mažas. Mes trys jame bu- vome susigruđę, nebuvo vietos, ankšta. Bet kai tėvas su motina išeidavo, tai aš pradėdavau bė- ginėti. Palikta viena, man ji at- rodė didelė.

Bėgiojau pasulėjais, bėgiojau iš vieno galo į kitą, o kai atei- davo noras, tai sukdavau ratu. Mano kojos buvo stiprios. Jeigu ten nebūčiau bėgiojusi, tai jos nebūtų buvusios tokios stiprios, tai vėliau man gyvenime nebūtų buvusios tokios naudingos.

Jeigu aš galvoju, tada būčiau tiek lavinusi protą, kiek aš, bė- giodama iš kampo į kampą, pa- mąnkštinau kojas, tai šiandien būčiau išmintinga moteris. Gy- venimo pabaigoje jau viską ži- nočiau, arba, jeigu ne viską, tai- iš tikrųjų daug daugiau negu- jamas.

dabar žinau. Man būtų buvę lengviau gyventi, nebūtų reikėję taip sunkiai dirbti ir nebūtų rei- kėję senatvėje pačiai su savimi kalbėti, ir jums apie tai pa- sakoti.

Kai aš, kojas gerokai išvar- ginusi, ir kelis raumenis pritry- nusi, privargdavau, tai sėsdavau ant suolo, tuojau išsitiesdavau ir užmigdavau. Kiek miegojau — nežinau. Bet visą laiką girdė- jau tašymą prie namo. Kartais tašė rąstus, kartais piové saspas- ras ir šakas kalinėjo...

Tėtis vis pasakojo kaimy- nams, kad su žmona jis būtų galėjęs toje stūbelėje gyventi, bet trims ten nebuvo vietos. Tuo trečiuoju buvau aš, kuri mėgo bėginti ir šūkauti.

Mano tėvas buvo Julijonas Juškys, o motina vadinosi Moni- ka Lukošienė. Tėvą ir motiną labai gerai pažinau. Jie labai mane mylėjo, bet jie mane apli- bardavo. Gal ir apmūdavo, bet dabar neatsimenu. Reikia ma- nyti, kad mane mušė, norėdami gero. Bet kai mane mušdavo, atsimenu, tai aš vis galvodavau daryti kitaip, negu man liep- davo. Laimė, kad man vaikais užmiršta, kaip tėvai mažus mo- ko. Jeigu jie atsimintų, tai elg- tųsi kitaip, negu tėvai mokyda- vė. Dabar užmiršom mūsų ir užmiršom jų mokymą.

Be tėvų, dar buvo ir tėveliai. Motinos motina, Lukošienė, kar- tais atsisėdavo pas mus. Mo- tinos motina turėjo vardą, bet aš tiktai bobelė ją vadindavau. Man jos vardas nežinomas. Gal ir žinojau, bet šiandien aš jau nežinau. Man ir buvo bobulė, taip aš ją vadinau ir tokį josios vardą nežinau. Jeigu reikėtų jo- sios kapą surasti, tai nežinočiau, kaip paklausti.

Kiek prisimenu, Lietuvoje buvo geriau. Ten kiekviena še- ma turėjo savo vietą kapinėse. Priėjai prie savo šeimos, tai ten bent vardus galėdavai surasti.

Mano tėveliai buvo mirę. Aš, prisimenu tiktai bobulę. Turiu prisipažinti, kad man dabar ne- smagu. Man pačiai būtų smagu juos geriau pažinti, norėčiau su- jais pasikalbėti. Man galėtų pa- sakyti, iš kur aš atsiradau, o dabar — nieko.

Skačiau graikų ir italų isto- rijas, skačiau apie karalius ir kunigaikščius, bet kur yra ma- niškiai, tai ir nežinau.

Man dabar atrodo, kad tėvai turėtų palikti vaikams visą gi- minės srašą, ir papasakoti apie kiekvieną, jeigu taip būtų, tai visiems būtų geriau žinoti, kuris buvo Paspirtutas ir kuris Odisejas, Mums visiems būtų smagiau, jeigu žinotume, iš ku- rios giminės esame kilę.

Chemikai išrado dirbtinį "kraują" ir išbandė. Bet, sako, dar daug bandymų reikėsia da- ryti, kad būtų saugiai naudo- jamas.

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Card-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Take stock in America. Now Bonds mature in less than six years.

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED STAY IN THE RIGHT LANE.

IS SAN FRANCISCO IR APYLINKIŲ

Sausio viduryje, ant greitųjų parašęs korespondenciją apie Kdaipėdos prie Lietuvos prijungimo minėjimą, išvažiavau porai savaitę į šiaurę. Skelbimai sakė, jog ir Los Angeles lietuviai turės vertingų pramogų, tačiau aš jose negalėjau dalyvauti. Gaila buvo Liet. Dukterų Draugijos baliaus, sausio 19 dieną skelbto, su rašytojo svečio Aloyzo Barono atliekama programa. Dabar, grįžęs namo, išgirdau, kad tas skelbimas skelbimu liko — balius buvo, bet A. Barono programoje nebuvo.

San Francisco ir apylinkės lietuviai labai išsisklaidusiai gyvena, bet veikia bendrai per Liet. Bendruomenės apylinkę. Rengia parengimus: minėjimus, balius, gegužines, leidžia susijungimui lyg laikraštį — biuletenį, lietuviams atstovauja tarptautiniuose renginiuose. Jaunimas šoka tautinius šokius. Skautininkas inž. Kalinauskas su renkė jauniesiems skautams ir skautėms savo bute kurselius. Pamokos būna kas antrą pirmadienį. Lietuvos istorijos ir kitų jaunimui reikalingų žinių duodama pamokose. Skautijos tarpe išliko susirūpinimas, kas bus? Inž. Kalinauskas su žmona iš mėnesį išvyksta į naują darbavietę New Yorko valstybėje. Kas po jo imsis dirbti čia su skautijos prieaugliu?

Sausio 19 d. vakare San Francisco mieste latvių salėje buvo pabaltiečių susipažinimo ir bendravimo vakaras. Žadama ir toliau panašius vakarus rengti, kiekvienai tautybei iš eilės vadovaujant. Pradėjo šeiminkau ti latviai. Scenos programoje buvo estų ir latvių choro dainos, lietuviams atstovavo "Vakarų vaikai", (D. Janutienės vadovaujama grupė) pašokdami keletą tautinių šokių. Po programėlės buvo publikos šokiai ir vaizės.

Kasmet rengiamas nepriklausomybės paskelbimo, Vasario Sešioliktosios, minėjimas. Girdėjau ir jutau, kaip ir šimet ruošiamasi. Bus pamaldos katalikų bažnyčioje Milpitas mieste, kur klebonauja kun. Viktoras Pavalkis. Kitą dieną minėjimo programa S. F. salėje.

ZEMES DREBEJIMAI

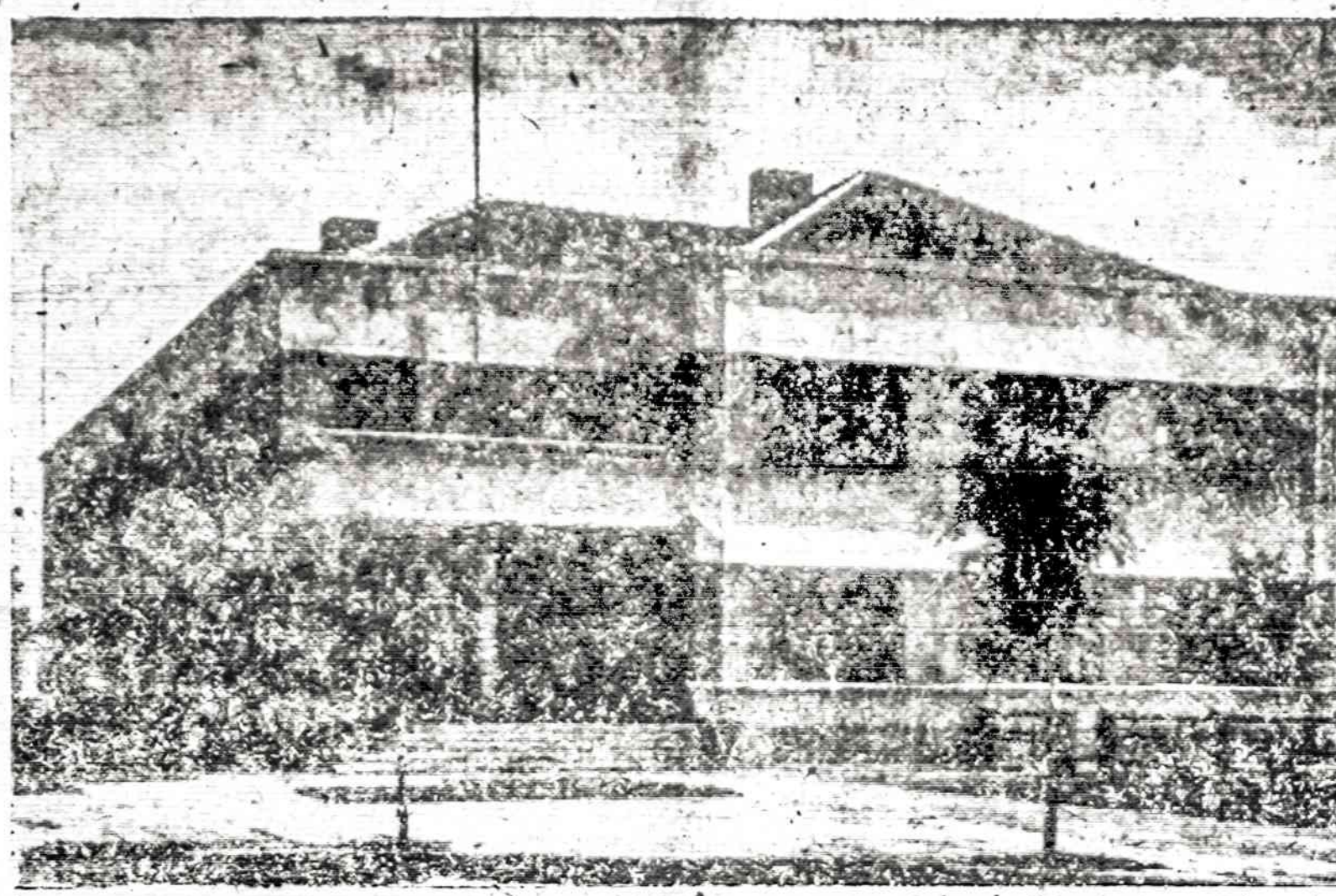
Praeitą vasarą Berkeley atostogaujant kartą sudrebėjo žemė. Kambaryje buvau ir mačiau, kaip fotografija ir statulėlė nukrito nuo knygų lentynos viršaus. Dabar, sausio 24 d., žemės drebėjimas mane užklupo to pat namo rūsyje. Lentą pasidėjęs pusiau gulėdamas taisia skalbinių džiovinimo mašiną. Reikėjo naują motoro diržą uždėti, sutvarkyti elektros įžeminimą. Staiga pajutau, kad mašina dunda. Išsigandau ir pirmoji mintis buvo, gal apsižioplinau, pradėjau darbą elektros neišjungęs, bet tuoj pat ir paaiskėjo, kad žemė dreba, nes pats su cementinėmis rūšio grindimis judu, namas brška.

Iėjau į butą, nepastebėjau nieko sugadinto. Pasiėmiau radiją ir vėl rūsyje dirbu. Tuoj žinia: drebėjimo centras netoli Livermore miesto, apie 40 mylių į pietryčius nuo San Francisco, stiprumas 5.5. Visą tą vakarą žinių agentūros ir per radiją ir per TV daug apie tą žemės drebėjimą pranešė.

Seštadienį, sausio 26, vakarą jau sofoje sėdėdamas ir TV žinias sekdamas. Ir vėl namas traukia, bet šį kartą lyg skirtingai juda — lyg banguoja. Tegul juda, nē nepakilau iš vietos, nors sakoma, kad žemei sudrebėjus reikia po stalu ar tarpduruje slėptis. Anukė Viltis išėjo iš savo kambario — "Labai bijojau", pirmi jos žodžiai. Jausmingai šuo reagavo. Šiaip neporai išprašomas lauk, bet žemei drebant iš priekambario atbėgo, laksto nuo vieno durų prie kito, prašyte prašosi išleisti laukant.

Smulkmeniškai tų drebėjimų padarinių arba nuostolių neaprašinėju, kurie spaudoje ir kitur žinios paskelbti. Mokslininkai seka ir registruoja žemės drebėjimus. Visame pasaulyje kasdien jų esama nemažai.

Grįžęs į Los Angeles skaitau L. A. Times dienraštį sausio mėnesio pietinėje Kalifornijoje buvusių žemės drebėjimų statistiką. Nuo Bakersfield — San Bernardino — Los Angeles iki San Diego Meksikos pasienio per sausį būta devynių žemės

Lietuvų nepriklausomybės laikais Alytuje pastatyta dviaukštė mūrinė mokykla

drebėjimų, kurių stiprumas nuo 3.0 iki 4.0. Jų nė vieno neįtaria, nes tai skaitomi "vietinio pobūdžio" drebėjimai tolimosiose vietose nepajuntami. Ir apie Livermore po tų stipresniųjų jau šimtai buvę mažesnių sudrebėjimų.

DEMONSTRANTAI DREBINS AMERIŲONISKĄJĮ GYVENIMĄ

Berkeley miestas buvo garsus Vietnamo karo metais. Prasidėjus čia studentų ir kitokių "aktyvistų" demonstracijoms, jos persimetė į visą Ameriką, tiek universitetų rajonuose, tiek šiaip aikštėse.

Nutilo Amerikos ginklai Vietnamo, nutilo ir protestuotojai. Keletą metų buvo ramu. Kai tik atvažiavo į Berkeley, visada stengiusis surasti laiko pereinėti per Kalifornijos universiteto rajoną, pasidaryti, kaip judrus gyvenimas Sproul Hall aikštėje. Joje visada yra įvairių pamokslininkų, agitatorių ir muzikantų. Šio sausio 25 d. aikštę pripildė apie du tūkstančiai demonstrantų ir pašalinių žiūrovų. Protestuojama prieš prezidento Carter'į pasisakymą, jog reikia pradėti kareiviavimo amžiaus amerikiečių registraciją.

Po prieštaraujančių prakalbų ir riksmų, minia iš universiteto aikštės išmaršavo miesto gatvėmis į Vietnamo karo metu pagarsėjusį "Peoples Park". Čia ir vėl kalbos ir šauksmai prieš kareiviavimo amžiaus amerikiečių registraciją. Mitingą apvainikavo viena "protestuotoja" užlipusi į kalbėtojų paukštinių arba į tribūną ir ten iki nuo guto išsirengdama. Protestuotojai nešė plakatus su įvairiais įrašais, sakyčiau, Sovietų Sąjungos veiksmus remiančiais, būtent: Carter, Šalin rankas nuo Afganistano! Šalin rankas nuo Irano, Šalin rankas nuo Vidurinių Rytų! Žinoma, įrašai buvo anglų kalba.

BENDRUOMENĖS REIKALAI

PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ (LITHUANIAN WORLD FESTIVAL), įvykusių Toronto, Kanadoje, 1978 metų birželio mėn. 26 d. — liepos mėn. 3 d.

KONTROLĖS KOMISIJOS AKTAS

Pasaulio Lietuvių Dienų (PLD) Kontrolės Komisija, sudaranti iš pirmininko Vytauto BANELIO, sekretoriaus — Jono KARPIO, narių: Jono AUKŠTAICIO, Juozo KRISTO-LAICIO, Jeronimo PLEINIO, patikrino Pasaulio Lietuvių Dienų bei atskirų rengėjų: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo, V. Kanados ir JAV Lietuvių Dainų Šventės bei Pasaulio Lietuvių Sportinių Žaidynių turimus pajamų ir išlaidų dokumentus, atskaitomybės kny-

gas, turėtas apyskaitas, sąskaitas bankuose ištraukas bei kitus pateisinamuosius dokumentus ir šiuo konstatuoja sekančiai: 1) PLD Organizacinis Komitetas paruošė ir 1977 m. liepos mėn. 11 d. priėmė PLD organizacinius veiklos nuostatus (žiūr. #4) Kopija tų nuostatų jungiama prie Kontrolės Komisijos Akto. Kontrolės Komisija rado, kad PLD Organizacinis komitetas bendrumoje jų nesilaikė, ar prasižengė su turimų paragrafų reikalavimais.

2) PLD Org. K-to priimtų nuostatų paragrafas 3.1 pabrėžia, kad PLD organizavimui ir pravedimui finansuoti telkia bendra piniginė Sankaupa, kuri yra PLD Org. K-to dispozicijoje, "Paragrafas 3.5 sako: "Atskirų PLD renginių Org. K-tai gali turėti savo atskiras kasas ir priimti aukas, skirtas specialiai tų renginių reikavimams." Tačiau nuostatų paragrafas 4.1.3 nustato, kad "Finansų komisija organizuoja PLD išlaidų telkimą ir tvarko visus PLD piniginius reikalus. "O paragrafas 3.8 aiškiai nusako

Kitą dieną protesto mitingas buvo Stanford universiteto rajone (į pietus nuo San Francisco). Pagrindinis kalbėtojas buvo Elsborg, anais metais slapstęsi Pentagono dokumentus nelegaliai paėmęs ir spaudoje pasiskelbęs, bet už tai liko nubaustas, dėl prez. Nixono administracijos klaidų. Lengv buvo prezidentams Nixon ir Ford susilpninti Amerikos karinį pajėgumą, vienam pradėjus, kitam baigus panaikinti privalomą kareiviavimą. Nesunku buvo ir prezidentui Carter tešti "detentę" ir Vienoje Sovietų S-gos prezidentui įžandą pabučiuoti, bet gelbėjant Ameriką, stiprint jos karinę jėgą, bus susiduriama su daug kliūčių. Ameriką griauiančios jėgos žada veikti dar smarkiau, dar reikšmingesnis demonstracijomis negu Vietnamo karo metu. Gi, to karo metu "aktyvistai" veikė nevien istatymų leistomis demonstracijomis, bet ir bombomis, sprogindami namus ir tus pačiu žudydami visai nekaltus žmones.

J. Klauseikis

finansinių transakcijų procedūrą: "Sankaupos išmokėjimai privalo būti patvirtinti PLD Org. K-to. Išmokėjimo čekiai pasirašomi: a) PLD Org. K-to pirmininko ir b) Finansų Komisijos išdinininko."

Kontrolės komisija rado, kad PLD pinigais buvo operuojama penkiose bankinėse sąskaitose, neįskaitant PLSZ, DŠ ir PLDS atskiras bankines sąskaitas. Pasitebėta, kad čekiai buvo daugumoje pasirašomi tik vieno pareigūno. Finansų komisijos išdinininko parašas randamas tik bankinės sąskaitos #5578 čekiuose.

3) PLD Org. K-to Finansų Komisija pinigų telkimui išsiuntinėjo 166 aukų lapus lietuviškoms organizacijoms ir pavieniams asmenims Kanadoje. 105 aukų lapai rasti sugrąžinti. Pasigendama nesugrąžinta #61 aukų lapas ir Kontrolės komisija negalėjo tiksliai nustatyti Kanadoje suaukotų pinigų sumą.

4) PLD lėšoms telkti JAV-bė se buvo sudarytas JAV LB Krašto valdybos specialus aukoms rinkti komitetas, kuris PLD Org. Komitetui įteikė Can. \$27,580.65. Kontrolės komisija ta

čiau rado, kad JAV aukų tam tikslui buvo surinkta US \$36,132. (žiūr. JAV LB Kontrolės Komisijos 1979 m. kovo mėn. 10 d. protokolą.) Skirtumo likutis buvo atiduotas JAV LB Krašto valdybai. Kontrolės komisija randa, kad tuo veiksmu yra prasiženka su PLD Org. K-to anksčiau padarytu susitarimu. (žiūr. Prot. #3, 1977 m. gegužės mėn. 21 d.)

5) Kontrolės komisija rado, kad visi trys Pasaulio Dienų rengėjai, kaip priimti nuostatai reikalauja, iki šiol nepristatė PLD Org. Komitetui savo galutinių pajamų ir išlaidų apyskaitų patvirtinti. Kontrolės komisija, tačiau pabrėžia, kad PLSZ Org. K-to išdinininkas, pagal turimas galimybes, pristatė Kontrolės komisijai PLSZ 1979 m. liepos mėn. 12 dienos pajamų bei išlaidų apyskaitą su pateisinamais dokumentais, kurie atitinka padarytiems kasos ir sąskaitų knygu įrašams.

6) Kontrolės komisija pasigedo DŠ, PLB Seimo bei atskirų parengimų, kaip šeštadienio susipažinimo vakaro, banketo Ro-

yal York viešbutyje išplatintų balių piniginių atskaitomybės aktų, rinktu aukų pamaldų metu Royal York viešbutyje bei kitų programinių susitikimų detalizuotų pajamų ir išlaidų apyskaitų. Kontrolės komisija, todėl, negalėjo PLD pajamų ir išlaidų sumas patikslinti.

7) Kontrolės komisija nerado trijų atskirų programinių leidinių ir suvenyrų patikrinimo ir atskaitomybės aktų.

8) Kontrolės komisija pastebėjo, kad PLD kasos ir bendros pinigines atskaitomybės knygos nebuvo vedamos nuo PLD Org. K-to sudarymo. Tik 1979 m. sausio mėn. 19 d. PLD Org. K-tas leido Finansų komisijos išdinininkui pasamdyti Nayman, Resnick, Layton & Wise, chartered accountants firmą piniginei sąskaitybai ir buhalterijai sutvarkyti. Minėtos firmos 1979 m. gegužės mėn. 24 dienai paruošė ta Pasaulio Lietuvių Dienų apyskaita rodo, kad turėta \$332,984.60 pajamų ir 294,782.45 išlaidų, likutis \$38,202.15. Kontrolės komisija ima dėmesin tą apyskaitą, tačiau dėl visos eilės jau iškeltų priežasčių negali jų patikslinti.

9) Kontrolės komisija rado, kad buvo išmokėta \$1,500. asmeniui už PLD filmavimą, bet tas filmas nėra PLD Org. K-to nuosavybėje.

10) Kontrolės komisija rado atvejį, kur PLD pareigūnas savo asmeniškai čekiu apmokėjo stamboką PLD sąskaitą tačiau iki šiol nėra padaręs surinktų pinigų apyskaitos ir neatlikęs su išdinininku reikiamo atskaitymo.

11) Kontrolės komisija randa, kad yra labai uždelsta su PLD galutinės apyskaitos sudarymu ir tuo prasiženka prieš PLD Org. K-to priimtus nuostatus.

12) Kontrolės komisija randa, kad PLD Org. K-to priimtų nuostatų paragrafo 4.2.1 įvykdymas buvo uždelstas, kur sakoma: "Užtikrinimui tvarkingos PLD pinigines atskaitomybės sudaroma PLD Kontrolės komisija sekančios sudėties: (Bus daugiau)

— Kai kurios Europos valstybės nesių sportininkų į Maskvą net ir tuo atveju, jeigu rusai išvyks iš Afganistano.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiški ir intymūs nuotykių aprašymai, patarimai gyvenimui. Lengvas stilius, gyva kalba. 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 145 psl., kainuoja \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLE Vytauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietas viršelis \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos (valstybinės programos). Jas ir kitas knygas galima įsigyti atidžiai ir Naujienos arba atidžiai čekį ar pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 North Halsted Street, Chicago, IL 60608

TRYŠ NAUDINGOS KNYGOS

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI SIAS NUPIGINTAS IR LABAI NAUDINGAS KNYGAS:

- 1 — Leonardo Simučio AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA 500 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 2 — Prel. J. B. Končiaus ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS 494 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 3 — Henriko T. Tamašausko LIETUVISKASIS PAMARYS 340 psl. Minkšti viršeliai \$6.00 Su žemėlapiu, daug paveikslų.

CEKĮ PRASOME PASIŪSTI, PRIDEDANT 50 CENTŲ UŽ PERSIUNTIMĄ, TOKIU ADRESU:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas
Tel. 476-2206

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAPRASTAI ĮDOMIUS GYDOTOJO, VISOUMENES VEIKėjo IR RASYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Guseno — MINTYS IR DARBAS, 250 psl., išleistas 1908 metų įvykių, Jablonskio ir Totoraičio jaunus žmones ir sušilimą.

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietas viršelis, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00. Minkštas viršelis tik \$1.00.

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTūra — ŽIAUROS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdžiai. Dabar tik \$2.00. Kietas viršelis, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00. Minkštas viršelis tik \$1.00.

Naudojant šias knygas pridodant 50c. persiuntimo išlaidas.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVI Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00
2. V. Biržiškos SENOVES LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis. Minkšti viršeliai \$10.00
3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Minkšti viršeliai \$15.00
4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl. Minkšti viršeliai \$10.00

Čekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerį pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusel metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 5.00
25 cents per copy	Užsienio:	
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:	metams	\$48.00
	pusel metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiestiuose:	Naujienuose, išskyrus sekmdienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.	
metams	\$45.00	
pusel metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$ 5.00	
Kitose JAV vietose:	Pinigų reikia siųsti pašto Money	
metams	\$40.00 Orderiu kartu su užsakymu.	

Paleckis mirė, jo sukelti vargai lietuvius ilgai kankins

Justas Paleckis 1899 m. sausio 22 dieną gimė Telšiuose, mirė šių metų sausio 28 dieną Vilniuje. Jis gyveno 81 metus ir kelias dienas. Per tokį ilgą amžių jis padarė giminiam savo kraštui labai daug žalos. Jis skelbė, kad siekė gero ne tik sau, bet ir ir visai lietuvių tautai. Jis sakė visą savo gyvenimą kovojęs prieš žmonių išnaudojimą ir už išnaudotojų privilegijas, bet pats tapo išnaudotojas ir stengėsi naudotis okupanto pagrobtais privilegijomis. Jis pradėjo kovą už lietuvių gerbūvį, o baigė tuo, kad prisidėjo prie ruso išnaudotojo, kad padėtų jam dar labiau išnaudoti pavergtus lietuvius.

Didokas lietuvių skaičius tapo komunistais ir įstojo į partijos eiles tikrai vargo vedami, o retkarčiais ir gyvybę gelbėdami, o Justas Paleckis įstojo į partijos eiles, kai okupantas negalėjo jo priversti tapti komunistu.

Būdamas veiklus valstietiško liaudininkų partijos narys, dirbo jaunimo organizacijoje, bet jau 1927 metais pradėjo domėtis kitomis lietuvių politinėmis grupėmis, kurios ne tik nusimanytų, bet ir imtųsi priemonių prieš demokratines santvarkas prieš ir demokratijos panaikinimo. Jis ryžosi į demokratinį sąjūdį įtraukti demokratijos priešus, kad galėtų prikalbėti demokratijos priešus susidomėti net lietuviams komunistais, patekusiais į kalėjimą ir laukusiais teisingesnės tvarkos. Ką tais laikais jis gaudavo iš komunistų neaišku, bet jau 1928 m. jis duodavo duoklę kalėjusiems žmonėms keliems komunistams.

Domėjosi spauda, mėgo rašinėti ir pradėjo organizuoti leidinius nepriklausomoje Lietuvoje ir Latvijoje. Jaunatvėje pramokęs latviškai, jis tapo Rygoje leidžiamo Jaunakas Zinas korespondentu, o Kaune leidžiamo Laiko redakcijos nariu ir vertėsi kitokiais spaudos darbais.

1933 metais pirmą kartą nuvažiavo į Sovietų Sąjungą, pasidairyti, ką rusai per 15 metų yra sukūrę ir ką jie gali duoti "kapitalistiniams kraštams". Tvirtinama, kad pirmas pasižadėjimas bendradarbiauti su Sovietų Sąjunga buvo padarytas šios kelionės metu. Jis rado dar daug kritikuojamų dalykų, bet jis rado ir daug žmonių

nešamų vilčių. Jau 1936 metais tapo Lietuvių-TSR kultūros narys, o kai įstojo į komunistų partiją, tai tapo šios draugijos valdybos narys. Tuojau jam buvo leista vadovauti vadinamam "Antifašistiniam sąjūdžiui", redaguoti slapta spausdinamą Antifašistą, už liaudies teises ir kt. Bet visą tą laiką jis buvo liaudininkų partijos narys ir liaudininkų jaunimo organizatoriumi, bet tuo pačiu metu jau glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvon slapta siunčiamais komunistais. Jis stengėsi susitikti ir dirbti kartu su liaudininkais, bet tuo pačiu metu glaudžiai dirbo su komunistais.

1940 m. birželio 17 dieną komunistų partijos sekretorius A. Sniečkus jį parinko sudaryti "liaudies vyriausybę. Jeigu jis nebūtų ištikimas partijai ir Maskvos politikos narys, tai tokio įpareigojimo jis nebūtų gavęs. Apdairėsi liaudininkai jau nujautė, kad Justas Paleckis jau yra nuklydęs bolševikuojančiais keliais, bet buvo ir tokių, kurie ėjo sveikinti Maskvai ištikimą tarną. Jie tikėjosi iš jo lengvatų, siūlė bendrą darbą. Kartu su Paleckiu tais keliais nuėjo ir Mečys Gedvilas, vėliau tapęs vidaus reikalų ministru.

Prezidentui A. Merkiui bandžius pabėgti į užsienį, iš premjero Paleckis tapo Lietuvos prezidentu. Komunistai įtikino kelis neapdairius centro komiteto narius vykkti į prezidentūrą ir pasveikinti naują prezidentą, bet jau tada Paleckis juos apgaudinėjo. Jis jau klausė Sniečkaus ir Gusevičiaus, o ne buvusio centro komiteto narių.

Paleckis pasirašė "liaudies seimui rinkti" įstatymą, parinko "rinkiminės komisijos" narius, pavertė vienos partijos rinkimus į vadinamą "liaudies seimą" o vėliau pirmuose posėdžiuose pravedė nutarimą "tarybinę Lietuvą" prijungti prie Sovietų Sąjungos. Pats Paleckis važinėjo į Maskvą ir kartu su kitais kolegais prašė Staliną priimti "tarybų Lietuvą" į Sovietų Sąjungą.

Paleckis pritarė Sniečkaus pasiūlymui visos Lietuvos žemių suvalstybinimui, pritarė Lietuvos įjungimui į Sovietų Sąjungą, bankų išvogimui, santaupų pagrobimui, Lietuvos karuomenės išformavimui, o vėliau įjungimui į sovietines gretas ir kitus krašto alinimo pervertimus.

Paleckis visą pirmos rusų okupacijos metų pasirašinėjo įstatymus ir įsakymus, kurie kraštui atnešė nepaprastai daug žalos. Jo pasirašyti įsakymai leido rusams grobti lietuvių santaupas, vežti Lietuvos tautos auką, o vėliau rusų nusavintas žemes vokiečiai skaitė valstybinių grobių ir dalino jas pasizymėjusiems vokiečių kolonistams.

Vokiečiams įsiveržus į Lietuvą, Paleckis, vietoje ginti savo tėvynę, kaip jis kalbėse sakėdavė, sėdėjo čekių paruoštą automobilį ir išvažiavo į Rytus. Pradžioje kurį laiką buvo Maskvoje, o vėliau persikėlė į Kuibyševą ar saugesnes kitas Sovietų vietas. Ne kovon jis ruošėsi, bet sakė kalbas, kad lietuviams reikia padėti rusams ginti Sovietų žemes.

Raudonajai armijai užėmus Lietuvą, Paleckis rusų ir vėl buvo parvežtas į Lietuvos sostinę. Jis ir čia ėjo prezidento pareigas. Jam nerūpėjo pagalba rusų persekiojamiems lietuviams. Jis su rusais bendradarbiavo, sakė kalbas, kvietė kitus padėti rusams tvarkyti pavergtą kraštą. Kaip prezidentas, būtų galėjęs išsiderėti iš rusų pastatyti paminklą lietuviui kariui komunistui, bet Lietuvoje paminklai buvo statomi rusų generalams, o ne lietuviams.

Paleckis persimetė rusų tarnybą, visai nesirūpinamas nei tomis lietuvių teisėmis, kurias Sovietų konstitucija duoda kiekvienai pavergtai tautai. Paleckis

Dagys.

"Sunkūs laikai"

A. SVILONIS

Agentai neardo ryšių su okupuota Lietuva

(Tėsinys)

Matyt, Bronius Kviklys atrodo, kad abiejų pusių suartėjimas vyksta tik tada, kai okupanto atsiųstų solistų, žut būt stengiamasi suruošti jų koncertus Jaunimo Centre. Kuriose mūsų pasimetusių išėvijos dalis, susėdę kartu su Chicago komunistais ploja, bei ovacijas kelia solistams. Matyt Bronius Kvikiui atrodo, kad ryšių griovimas yra tada, kai prieš okupanto kolaborantų suruoštą koncertą, prie Jaunimo Centro demonstruojama. Kai buvo piktuojuama prieš atvežtus iš Maskvos filmus, kuriuos jie bandė demonstruoti Chicagoje Jaunimo Centre ir jais plauti išėvijos smegenis. Jam matyt ryšių ardymas yra griežti pasisakymai prieš "kapsukinius" kur sus Vilniuje, kuriuose mūsų jaunimui yra plaujami smegenys. Matyt, jam ryšių ardymas yra tada, kai išėvija reiskia protestus prieš Stripzio leidėjus ir jo tūkstantinę premijavimą. Poetas, kurie siuntė savo poeziją su dedikacijomis "Gimtojo redaktoriams. Matyt, jam ryšių palaikymas bus ir tada, kai mūsų menininkai bičiuliauja su Maskvos propagandos skleidėjais Jaunimo Centre, Chicagoje. Jam ryšių palaikymas yra ir mūsų kultūrininkų turistinės kelionės į pavergtą Lietuvą, ir ten pavergėjo spaudoje, liaupsinimas kaip "Tarybinėje" Lietuvoje iškili kultūrinė pažanga, gerovė ir puikiai įrengti kurtai.

Matyt, jis išgyvena tą patį susirūpinimą su vienu, garsiu New Yorko menininku, kuris nuvykęs į pavergtą Lietuvą, liaupsino dėkodamas komunistinei partijai ir valdžiai. Kuris okupanto spaudoje skundėsi, kad ji vana anoje pusėje. Jam gaila jų. Jis juos užjaucia, bet dar nesugalvoja tokios piliulės, kad jie nuo šitos bėdos arba nuo šitos ligos pamažu sveiktų. Mat, jie gyvena praeitimi. Šio kolaboranto manymu, kad būtų neįmtinga grįžti į savo ateitį ir gyventi tikrai praeitimi, gyventi tikrai prisiminimais. Jo manymu, kad išėvijoje lietuviškas žodis ir kalba pradedą nuskursti. O ji nuskurstą dėl apskurdusių dvasinių atžvilgių širdžių. (Žiūr. Gimtasis kraštas" XII, 20, 1979). Matyt, šiam iš New Yorko, menininkui tokių ryšių palaikymas su Tarybine Lietuva yra jo širdžiai mielas.

Neaišku ar ir Bronius Kviklys tokius ryšius stilo mūsų išėvijai, kad jie dar labiau 1980 metais sustiprėtų. Sugretinus aukščiausiu pacituotus iš "Gimtojo Krašto" dailininko V. Jonyno bendradarbiavimo propagandą atrodo, ją pakartoja savo vedamajame, tik kitais žodžiais ir Draugo redaktorius Bronius Kvikius. Bet jis dar stipriai pasisako girdi, tie, kurie prieš tokius ryšius kovoja yra agentai. O vis tik man atrodo, kad ne tie agentai, kurie prieš tokius ryšius pasisako, kurie kovoja su tokiais tiltininkais, bet tie, kurie tokius puola ir niekiai.

težiūrėjo tikrai savo asmeninio gerbūvio, bet ne gimtinio krašto.

Paleckis visuomeninį darbą pradėjo kova už demokratinę santvarką ir už pažangą, o baigė visišką pardsidavimu okunantui, užmiršęs savo jaunatvės siekimus. Lietuvių tauta jį minės, kaip pardsidavėlį rusams ir didelį pavergtų lietuvių išnaudotoją.

na.

Bronius Kvikius baigdamas savo vedamąjį linki, kad 1980 metais būtų bendradarbiavimo su okupuota metais, suartėjimo ir dalintųsi sukurtais vertybėmis. Atrodytų, kad jis Lietuvą nelaiko pavergta, ji jam lyg būtų laisva. Tik, kad tokio suartėjimo netrukdytų agentai. Jei tokių nebūtų, viskas tvarkoje. Ar gi jis nemigdo išėvijos nutylėdamas tą tragiką mūsų tautos likimą. Jis klaidina išėviją. Ar gi, pavergtoji mūsų tauta gali daryti kokius suartėjimus, mainus, be Maskvos žinių? Nejaugi, Bronius Kvikius nejaucia jokios atsakomybės prieš pavergtą tautą už tokį den gimą pavergtos Lietuvos būklės?

Amerikiečiai 30 metų nesuprato Maskvos melo, klastos ir apgaulės. Šiandien jie jau pamatė ir suprato. Todėl JAV prezidentas Carteris galėjo viešai pareikšti: "Rusija meluoja!" Ar gi nekeista, kad Bronius Kvikius, kuris pats nešė savo kailį prieš 30 metų įlaivąjį pasaulį dar ir šiandien nebesupranta ir klaidina Draugo skaitytojus. Būk pavergtosios Lietuvos lietuvių gali daryti tą, kas jiems patinka. Norėčiau Bronius Kvikių paklausti, koks gali būti suartėjimas, pasikeitimas kultūrinėmis vertybėmis su pavergtąja tauta, kai jis pats negali ten pasiekti Draugo su savo vedamaisiais. O ką bekalbėti apie kokius kitus kultūrinius politinius, religinius mainus?

Išėvija palaiko ryšius su savaisiais, brangia kaina apmokėdama siuntinėlius. Pastaruoju laiku ir tuos sumažino ir apkrovė dar didesniais mokesiais. Tai tau ryšių palaikymas? Iš viso, kyla klausimas, kam Bronius Kvikius tokias nerealias žuominas skleidžia, lyg jis norėtų sumažinti ar bent sušvelninti pavergtosios Lietuvos būklę.

— Keli keleiviniai biurai, pardavę bilietus į Maskvos olimpiadą, ruošia bylas ir reikalauja sumokėti nuostolius.

— Spėjama, kad rusai, negavę Amerikos traukų, turės labai prastą šių metų derlių.

— Chicago mokyklų administracija pataria uždaryti dar 20 mokyklų, nes pastalai netinka.

— Trys banditai bandė apvogti Veteranų ligoninę, bet policija visus pagavo.

— Rodezijoje yra septyni milijonai gyventojų, o baltųjų yra tik 250 tūkstančių.

J. KUCINSKAS

NAUJI METAI ATLANTE

(Tėsinys)

Tačiau Atlanto pakraštį saugo koralų iškyšuliai, čia Atlanto pakraštį saugo koralų iškyšuliai, kurie neleidžia vandeniui užpilti kranto. Vandens temperatūra visur yra pastovi. Ji svyruoja tarp 75 laipsnių ir 85 laipsnių F.

Salos klimatas yra tropikinis, reguliuojamas rytų ar šiaurės vėjų, kurie beveik pastoviai pučia nuo Azorų į pusiaują. Saulė zenitą pasiekia du kartu metuose — gegužės m. 17 d. ir liepos m. 28 d. Temperatūros svyravimas nedidelis. Vidutinė žemiausia temperatūra 76 laipsniai F. esti sausio mėn., o vidutinė aukščiausia 82 laipsniai F. esti gegužės m. Yra sausas ir drėgnas sezonas. Sausasis perijodas paprastai esti tarp sausio m. ir balandžio mėn. Tuo metu lietus iškrenta labai nedaug ir yra pats maloniausias metų laikas. Oras paprastai esti gražus, sausas, o augmenija pasipuosi gražiausiais žiedais. Drėgnasis perijodas būna birželio iki lapkričio mėn. Lietingiausias būna rugsėjo mėnuo. Atlanto pakraštį sauna daugiau lietaus nei Karibų. Aukštesnėse vietose daug daugiau lietaus iškrenta, negu žemumose. Pav., Morne Rouge ly-

guma, kuri yra pakilusi apie 1,500 pėdų virš jūros lygio, gauna lietaus 137 inčius į metus, tuo tarpu sostinė — tik 78 inčius. Martinique saloje yra pusiau dykumų ir amžinai žaliuojančių tropikinių miškų "rain forests" vadinamų. Dirva ten labai gera, drėgmės daug, todėl miškai vešliai žaliuoja. Juose yra kelių aukštų augmenija. Mahogany, gumos ir šilkinių medžių sudaro pirmą aukštą ir pakyla į viršų iki 90 pėdų. Bambukinio ir paparčio medžiai palieka antram aukšte ir pasiekia iki 30 pėdų. Daugybė vijoklių apsiypnė apie medžio stiebus, siekia į saulę, kuri yra visų gyvybių šaltinis. Trečiame aukšte auga žemi krūmai bei žolės. Visa erdvė užimta augmenijos ir niekur nerasi nė mažiausio tuščio plotelio. Daugybė parazitinių augalų yra įsiveisę kitų medžių stiebse ar storesnėse jų šakose, traukia iš ten sultis ir taip vegetuoja kitus išnaudodami. Žemės paviršius yra padengtas storu nukritusių lapų bei apipuvusių medžių stiebų sluogsnio. Saulė čia beveik neįeina, todėl jų puvinimas vyksta labai iš lėto. Sausose ir aukštesnėse salos vietose auga tik nuskurdę kerėpos medžiai ar krūmai, o dar aukščiau — tik tropikinės stepės. Seniau saloje buvo daug papūgų ir beždžionių. Tačiau prasidėjus gausnei kolonizacijai, jos išnyko. Siek tiek laukinės gyvūnijos dar ir dabar galima užtikti. Pav. dar laikosi ilga 6 pėdų ilgio

gyvatė. Ji yra nuodinga, bet retai užtikinama prie didesnio judėjimo takų, o dieną labai retai pasirodo. Yra dar ir ilgais plaukais voras Tarandula, kurio įkandimas sukelia aukštą temperatūrą. Yra keletas paukščių, kaip juodasis paukštis, mažasis paukštelis kalibras, yra žalių lizardų, kurie medžioja daržuose ir aplink namus. Jų kūne yra forsofor, kuris naktį šviečia ir pajauirina tamsias tropikines naktis. Yra mažų žiogų, kurie nuolatot čirškia. Yra didelių tarakonų, kurie ypatingai mėgsta medinius namus ir virtuves.

Salos pakrantės yra labai gražios ir pilnos gyvybės. Smėlėtam pakraštį dažnai galima pamatyti didžulius vėžlius, rapojančius į vandenyną. Daugybė paukščių krykštuoja pakrantėje. Čia pat galima rasti gražiausių kriauklių, algų, ir koralų. Vandenyje yra ryklių ir barakudų, tačiau jie nėra pavojingi besimaudantiems, nes arčiau vienos mylios nuo kranto jie nepasirodo. Reikia saugotis Portugese Man o'War, kurių čia yra gausu. Jas palietus, jų nuodai sukelia didelį skausmą bei karštį. Mėgėjai nardyti, gali pamatyti labai gražių ir spalvingų koralų formacijų.

Saloje gyvena apie 400,000 gyventojų. Jų yra per daug, nes tik ¼ salos tinka kultivacijai. Gyventojų prieauglis labai didelis ir kada nors

ši sala turės didelių problemų juos išmaitinti. Išplėtus daugiau turizmą, ta problema kiek sumažėtų.

Prieš užvaldant salą prancūzams, čia gyveno Arawakų ir Karibų indėnų giminės. Jie tarp savęs kariavo ir Arawakų giminė buvo visiškai išstumta iš salos. Karibų giminė žemės ūkiu ne mėjo. Jie buvo geri jūrininkai ir su savo ilgais laivais plaukiavo po jūras ir užpildinėjo kitas indėnų gimines. Jie stipriai susikovė ir su europiečiais ir jų buvo nugalėti. Dauguma iš jų nusižudė, nušokdami nuo olos, o kiti pabėgo ir išsikėlė į kitas salas.

Prancūzai okupavę šią salą, tuojau įsteigė cukrinių nendrių ir bananų plantaciją, o darbininkus atsigabeno iš Afrikos. Tuo metu vergija buvo didelis biznis. Įvairūs Afrikos negrų giminės dažnai tarp savęs kariavo ir savo belaisvius su jų šeimų nariais parduodavo europiečiams. Laiva su vergais plaukdavo apie du mėnesius kol pasiekdavo salas. Dėl blogo maisto ir žiaurių transportavimo sąlygų, apie 25 išmirdavo. Atvežtus vergus nuogus iš kaimo aikštėje ir parduodavo ir varžytynių. Nuvertę paženklinavo įkaitinta geležimi, nuvedavo į plantacijas, kur vergas tapdavo plantacijų savininko nuosavybė ir su juo galėjo daryti ką tik norėjo.

(Bus daugiau)

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONIUI

Ar tiesa, kad netolimoje ateityje pritrūks žmonėms vietos ant žemės? Kai kurie yra pasakę, kad "Žemė jau pripildyta su kaupu". Apie žemės perpildymą gali manyti tik tie, kurie Dievo nepažįsta ir nežino jo nutarimų. Jis juk yra visos išminties ir tvarkos Dievas, galintis įvykdyti visus savo sumanymus ir nutarimus. Psalmė 24:1 skaitome: "Viešpačiui priguli žemė ir ko ji pilna, pasaulis ir visi, kurie jame gyvena". Dar skaitome Izaijo 45:18: "Dievas, kuris padarė žemę ir jį ją sutvėrė; jis padarė ją, kad būtų gyvenama". Dievas juk žadėjo padaryti visą žemę tobulu "linksmybės sodu", rojumi ir savo amžinojo karalystės palaiminti visas žemės gimines. Kada Dievo valia bus vykdoma žemėje taip pat, kaip danguje, tada užteks vietos ir maisto visiems, kurie bus pripažinti vertais amžinojo gyvenimo.

SV. RASTO TYRINETOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Prima liguosius pagal susitarimą.
Jei neatliepa, skambinti 374-8008

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius

1938 S. Main Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 9-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS

3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI

2619 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Jėdaryta trec.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63RD STREET
Val. antrą, 1-4 popiet.
ketvirtą, 5-7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-7840
Residencijos telef.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Londra praktika, spec. MOTERŲ ligo-

Ofiso: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm. antrą, trečią
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadi-

niais 2-4 val. popiet. ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. ŠLEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAI
Apdaila: Proteza, Med. han-

dažai. Speciali pagalba kitiems
(Arch Support) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
2800 West 63rd St., Chicago, ILL 60629
Telef.: Prospect 6-5884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.

5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Plina apdrauda

ZEMA KAINA
R. JERMANA S
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
ir įvyrių atstymų.

ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5994

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Plina apdrauda

ZEMA KAINA
R. JERMANA S
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
ir įvyrių atstymų.

ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5994

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Plina apdrauda

ZEMA KAINA
R. JERMANA S
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
ir įvyrių atstymų.

ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5994

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Plina apdrauda

ZEMA KAINA
R. JERMANA S
Tel. WA 5-8063

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

★

Našlių, Našliukų ir Pavienių klubas
vasario mėn. 8 d. 7 val. vak. Vycių
salėje, 2455 W. 47th St., turės narių
susirinkimą, į kurį yra kviečiami klau-

bo nariai ir prijauciantieji. Bus pra-

nešimas klubo Revizijos komisijos ir

apartami svarbių klubo reikalai. Po

susirinkimo — vaisės.

V. Cinka, rašt.

Lietuvių Brighton Parko Moterų
klubo šetinis narių susirinkimas
įvyks ketvirtadienį, vas. 7 d., 1 val.

popiet Anelės salėje, 4500 S. Talman

Ave. Narės prašomos atsilankyti, nes yra

daug svarbių reikalų aptarti ir jau

laikas užsimokėti duokles. Po susirin-

kimo bus ir vaisės.

E. Strungys, rašt.

Lietuvių Moterų draugijos "Apšvie-

tos" metinis narių susirinkimas įvyks

šeštadienį, vasario 9 d., 1 val. popiet

3808 S. Union Ave. (ėjimas iš kiemo).

Narės prašomos atsilankyti, nes yra

daug svarbių reikalų aptarti ir jau

laikas užsimokėti duokles. Bus ir

vaisės.

Rozė Didžgalvis, rašt.

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašal-

pos klubo eilinis narių susirinkimas

įvyks sekmadienį, vasario 10 d., 1 val.

popiet Anelės salėje, 4500 S. Talman

Ave. Nariai prašomi atsilankyti, nes

yra svarbių reikalų aptarti ir jau

laikas užsimokėti duokles. Bus ir

vaisės.

Rozė Didžgalvis, rašt.

Sovietų Sąjunga visai ne-

įleidžia turistų į centrinės Azi-

jos kraštus dėl ten vykdomos

mobilizacijos ir kariuomenės

judėjimo ryšium su invazija

į Afganistaną.

— Pirmadienį Kennedy aero-

drome nusileido Sovietų lėktu-

vas Iliušin-62, bet darbininkai

prisklausė Vežėjų unijai, atsis-

kė ji aptarnauti dėl rusų inva-

zijos Afganistaną.

Mold With A Dual Personality

Many people think of Cream Cheese and Pineapple Mold as dessert — particularly after a heavy meal. Made with either lemon flavor or lime flavor Jell-O, crushed pineapple, cream cheese and chopped walnuts, and garnished with generous dollops of thawed Birds Eye Cool Whip non-dairy whipped topping, the mold provides a light and lovely finale to dinner. Just as many people fancy it as a salad, and the same recipe framed in a bed of lettuce and garnished with mayonnaise is a happy choice to accompany a platter of cold cuts, a basket of rolls and your favorite beverage.

Cream Cheese and Pineapple Mold
1 can (20 oz.) crushed pineapple in juice
2 packages (3 oz. each) lemon or lime flavor gelatin
2 cups boiling water
2 tablespoons lemon juice
2 packages (3 oz. each) cream cheese, softened
1/2 cup chopped walnuts

Drain pineapple, reserving juice. Add water to juice to make 1-1/2 cups. Dissolve gelatin in boiling water. Add measured liquid and lemon juice. Gradually add 2 cups of the gelatin to the cream cheese, blending well. Chill until thickened. Stir in walnuts and pour into a 6-cup ring mold. Chill until set, but not firm. Chill remaining gelatin until thickened. Fold in pineapple and spoon into mold. Chill until firm, about 3 hours. Unmold. Serve as a dessert with thawed frozen whipped topping, or as a salad with mayonnaise, if desired. Makes about 6 cups or 12 servings.

MIRĖ JUOZAS PETRĖNAS

Antradienio popietę, vasario 5 d., Euphrosine Mikužytė, SLA išdėninkė, ilgus metus gyvenusi New Yorke ir turinti plačių pažinčių su gyvais visuomenės veikėjais, pranešė, kad antradienį New Yorke ligoninėje mirė Juozas Petrėnas.

Savo laiku Petrėnas dirbė SLA Centro raštinėje, o vėliau kelis metus redagavo SLA organą Tėvynę. Mikužytei teko Petrėną pažinti, todėl jai rūpėjo ir žinią tuojau pranešti.

Atėjus pensijos metui, Petrėnas a'sistatydino iš redaktoriaus pareigų. Galėjo būti vien kita kitokia priežastis, bet jis, išėjęs pensijon, Tėvynės redaguoti, nebegrįžo. Retkarčiais užėdavo į Tėvynę, o gal kartais raštinėje padėdavo, bet tai buvo trumpam laikui.

Jis džiaugėsi, kad galės gauti pinigą ir paskirti daugiau laiko savo mėgiamiems klausimams nagrinėti.

Petrėnas buvo rašytojas. Jam nepavyko išdėninti savo darbo apasausdinti, bet jis 1927 metais parašė ir išleido "Mėlynas kėnas", o 1948 metais Vokietijoje pajėgė paruosti ir išleisti "Žargelius padėbesiais". Šiandien tas knygas būtų sunku gauti.

Be Petrėnos, joje knygų būty ir neparašęs, tai į lietuvišką žurnalistiką jis tiek buvo įjęs. Jis rašinėjo. Jis redagavo Kaune "Dienas", o kai cenzoriai prie jų dažnai pradėjo kabintis, tai

redagavo "Dienos Naujienas" ir "Lietuvos Naujienas". Be šių trijų laikraščių, jis redagavo Kaune ėjusią "Kultūrę". Teisybė, ji išėdavo retai, kartą į metus, bet ji buvo tokia gyva, kad visa Lietuva tos "Kultūros" laukdavo. Ji patikdavo daugeliui tik todėl, kad ji visus gerai apkalavo. Kuldavo tuos, kurie buvo to kilmio verti. Bet jiems jau tiek užkirsdavo, kad jie kasydavosi, visą gyvenimą. Atsi-mindavo ir skaitytojai.

Be Juozo Petrėno vardo ir pavardės, jis dar vadinosi Petro Tarulio vardu. Petrėnu jis pagerbdavo tėvą, o Taruliu jis pagerbdavo mo'ina, nes jo motina buvo Tarulytė.

Petrėnas pagarsėjo. Kultūvės redagavimu. Kultūvę, kiek atsimename, pradėjo leisti ir redaguoti šeimo narys Juozas Pajaujis ir keliautojas Matas Bagdonas. Pirmą numerį jiedu išleido 1922 metais. Petrėnas savo aštrų liežuvių pridėjo prie pirmo Kultūros numerio, o kai Pajaujis už poros metų padėjo už groty, tai Petrėnas tapo Kultūvės redaktoriumi. Jis dirbo ištisus metus, kad paruosti Kultūvę bandžio pirmą dieną, bet kai ji išėdavo, tai už poros valandų ne tik kioskai, bet ir krautuvės ją parduodavo.

Tikrai keli žinojo, kas ją redagavo, bet labai mažai kas tikrove pažino. Nepažino todėl, kad Kultūvės redaktoriumi pasirašydavo Protazas Galvočius, o administratoriumi — Gervazas Pilvočius.

Ivyrių mokslų daktaras ir patarimų davėjas žurnalistas Lukas Juozo Petrėno nepažino, bet jis labai gerai žinojo, kad Kultūvę redagavo Protazas Galvočius. Bet kad tas Protazas būtų turėjęs gilią protą, o Galvočius gilią mintį, tai nežinojo, kai Chicagoje su Petrėnu susitikdavo ir pasikalbėdavo apie nepriklausomos laikus ir reikalingą Kultūvę.

Petrėnas, be naujo 3 tomu veikalo, rašė ir savo atsiminimus. Jis retkarčiais vieną kitą dalyką parašydavo ir Amerikos lietuvių spaudai. Kai parašydavo rimtesnį darbą, tai pasirašydavo J. Petrėnu, o kai pasmaudodavo kitų surinktais faktais, tai pasirašydavo Petru Taruliu.

Prižadėjo atsiminimuose pasakyti, iš kur atvažiuojo Galvočius ir iš kurio krašto atkilojo Pilvočius. Abu jis gerai pažino ir prižadėjo prisiminti. Reikia manyti, kad kada nors turėsime progos juos paskaityti.

Id yur node
stuffed up?
Get instant relief
with BENZEDREX
INHALER
nasal decongestant

ENERGY
WISE

Change the oil and
filters every 3,000 to
6,000 miles to avoid
wasting gasoline.

Don't be a Bom Loser!

Žinome, kad jis gyveno pas nepaprastai geros širdies Amerikos lietuvi, kuri domėjosi ne tik 80 metų sulaukusiu Petrėnu, bet ir jo paliktais rankraščiais. Reikia manyti, kad ji neišmėtys Petrėno prirašytų puslapių, nes jis rūpėjo jai tiek, kiek jam rūpėjo tie prirašyti lapai. Ji prižiūrėjo Petrėną sveiką, kai jis rašinėjo. Ji taip pat jo neapleido, kai jo sveikata pradėjo silpnėti.

Paskutinėmis dienomis Petrėno sveikata tiek sumenko, kad ji teko vežti į ligoninę. Jis buvo gimęs Lietuvoje, Utenos vls., o mirė New Yorke, N.Y., sulaukęs 80 metų. Lauksime daugiau žinių apie Kultūvės redaktorių. Reporteris

VYČIŲ SVENTĖ

Seniorų Vyčių kuopa Vyčių salėje š.m. vasario 4 d. 7 val. vak. turėjo susirinkimą. Motomai, pagal nuistovėjusias tradicijas, š.m. kovo 2 d. seniorai rengia Sv. Kazimiero šventę. Brighton Parko bažnyčioje 10-tą val. bus šv. Mišios. Iš salės visi organizuotai su vėliavomis eina į bažnyčią. Po pamaldų, Vyčių salėje bus parengti pietūs.

I šventę kviečiami: J. Eks. vysk. V. Brizgys, generalinė konsulė J. Daužvardienė, Rudžiai, Brazilai... Kviečiami visi Chicago ir apylinkių vyčiai. Numatoma, kad dalyvaus apie 100 asmenų. Bilietai po 5 dol. asmeniui, jaunimui 2 dol.

Pernai Chicagoje buvo didžiulis Vyčių kongresas. Atšventė 66 metų sukaktį. Puikiai pasisekė. Vyčiai kartu su kitomis organizacijomis ir klubais įsteigė ALTą. Visokeriopai remia mūsų kultūrinį ir politinį sąjūdį.

Sv. Kazimieras — Vyčių s.gos. globėjas. Užtat visas iškilmes, susirinkimus pradeda malda. Šv. Kazimiera ir taip pat baigia malda. K. Paulius

— Saudi Arabija prašo Amerikos aviaciją ginti kraštą ir naftos versmės nud priešo aviacijos.

— Tardytojai nustatė, kad Sanja Fe, N.M., kalėjime riaušes sukėlė dvi tarp savęs bekovojančios kalinių grupės.

— Brežnevas linkęs atšaukti Sovietų karių iš Afganistano, bet kiti politbiuro nariai priešinosi.

— Sovietų valdžia užsakėjeja dalis žemės ūkio mašinoms, nes prezidentas Carteris dar neuždraudė jų išvežti.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriat
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS GAIDAS — DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KUPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYs. MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS, PASTATYTI

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA

1498 KIL A M

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio, 4:00-4:30 val. vak. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto

Vedėja Aldona Daukus

Telef.: MIlwaukee 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Powerful anti-itch
drug you can buy
without an Rx!

Stop itching fast! of external vaginal, rectal, and other skin conditions. Doctors find even severe itching can be treated with a special drug. You can now get this anti-itch drug ingredient with no prescription in BICOZENE®. Use only as directed. The medically proven cream for itching.

BICOZENE

